

DISCURS DE GRACIAS

DE

D. VICENS BOIX

SENYORS:

L' honorable Consistori s' digná recordar-se del meu nom, pera col·locarlo entre los dels Mantenedors de la present festival lliteraria y m' doná ademés la comanda de dirigirvos la meua pobra paraula, pera posar fita á aquesta reunió tan imponent, com digna del gran poble de Barcelona.

Y aquí vinch, Senyors, obedient al vostre manament, y omplint lo meu encarrech de bon grat; col·locat entre tantas grandesas de la molt alta y molt poderosa Ciutat Comtal; desvanit por l' esplendor d' aquesta manifestació; portant ab fatiga la rócega dels meus anys, y arrobat á altres regions per los torrents armoniosos de la poesía, que ja fonch dels nostres avis, y buscant dintre de lo meu cor las paraulas que vinch á dir. Molt petit empres de la gran paraula de nostre dignissim President, que tantas glorias ha donat á l' Historia dels nostres jorns, y humil admirador del renom, ben conquerit, dels meus Companys, sento que manca el coratge á la meua imaginació,

perduda ja en lo gel de la etat y dels desenganys, y que lluny de la vida dels amors y dels somnis y molt mes lluny del temple del geni, no hay lograt en jamay inscriure lo meu nom entre els que saben, els que pensan y els que cantan. Y mes encara, Senyors; sento no poder ni parlar ab la dolça severitat de la vostra pronunciació, sino ab la suau y no ja original de la mehua terra, que essent germana vostra, molt prehuada, ha donat á la sua paraula la cadencia embaumada de las seuas flors, y l' encant d' un cel que fa brotar per totas parts el amor y la serenitat. Que m' siga permes, Senyors, sentirme orgullós al considerarme per la vostra benvolença, lo representant de la molt grata Regina del Turia, que reposa en son llit de flors; y orejada per las brisas del mar, guarda baix son mantell las fullas d' una gran historia, que es també la vostra historia, agarrada á la Creu ab una fe, que may s' apaga, y donant inspiració als seus poetas y artistas, coratge als seus guerrers, y virtuts als seus Sants. València, Senyors, us saluda; y l' hom, que d' allí es vengut, recullint las simpatias dels que cantan els patiments de l' ánima y las grandesas de aquella terra, sia en la llengua d' Ausias March, ó be en la de Cervantes, las deposita humilment en las mans de la gran Ciutat dels Berenguers, oferint l' abras de pau á sos antichs germans los trovadors de Catalunya, de Provença y de Mallorca. Valencia, sempre la mes jove saluda á Barcelona, sa germana matjor, sempre gran entre els fills del immortal Regne d' Aragó. ¡Cuán grat es, Senyors, conservar esta germandat establida per lo valor y la fe del molt alt y poderós Rey en Jacme 1.er que, ab sos cavallers de Catalunya, de Provença y d' Aragó es anat á despullar de son turbant, mes no de sa be-

llesa oriental, á la tan estimada Valencia, rodetjant-la ab la llum de la fe, y posant en sas mans lo llibre sagrat del Evangeli, las tradicions dels seus mártirs, l' agricultura dels seus alarbs, y la part mes acceptable de la civilització cristiana y la civilització dels darrers Senyors.

Desde llavors València, per l' oritge de sa reconquesta, per sos primers pobladors, eixits d' aquesta terra de braus y robustos fills del treball, y per la acceptació de sa llengua, que fonch la llengua dels seus guerrers, dels seus benaventurats y dels seus sabis, ha guardat en tot temps ab Catalunya relacions de moltíssim interès que forman avuy la vida dels pobles moderns, en la existència de una y altra, per lo camí de la industria y del comerç.

València mostra en los cuadros de la seua historia els noms dels Moncadas, dels Centelles, dels Vilaraguts, dels Castellví, dels Marrades y altres mil: y aquets noms també son vostres: si lurs pares responen á las virtuts espartanas de En Johan de Fivaller, los seus fills responen també al caracter de ferro d' En Guillem de Vinatea. Una mateixa es la gloria dels dos pobles, una mateixa es la llengua y admirable la llibertat en las lleys de cada hù, cuan eran reconegudas per totas parts, y en totas parts feyan respecte las barras d' Aragó. Nostros avis salvaren de las grans tempestas socials y religiosas dels segles obscurs de la força las ventatjas del comerç, las flors de las lletras, la santitat de las lleys y lo pendó de la llibertat.

¿Y qu' és avuy, Senyors, qué representa aquest noble certámen, que arropa els nostres esperits sobre el tropoll de las passions politics, sino un gratíssim record d' aquellas passadas assembleas lliterarias, que

enlluernavan lo mijdia de la França y las montanyas de Catalunya, cuan Tomás de Coucy, Gerard de Normandía y Folch, Comte d' Anjou, reblian d' espant y desolació desde las ciutats amuralladas fins els clautres dels monastiris, y cuan la personalitat humana, nafrada per la ma del feudalisme y reduida ó al silenci ó al torment, ó á la eterna lluita privada, no donava un pas, sens rocegar una cadena, sens plorar en la presó, ó sens malehir en la picota? En aquellas assembleas se respirava al menys l' ayre mes pur de la caballería, lo felibre entrava sens baixar lo cap en la cambra daurada del Príncep, pera fer sentir els arrobaments de l' ánima seua, y glorificar la fe, la patria y l' amor. Allí comanava el geni sots l' imperi de una dama que, remontada al fi á la categoria d' angel de la familia per l' influencia del cristianisme, acullia al trovador en son cant de l' ánima, en son crit de guerra y son himne á la patria y á Deu.

Els jochs florals constituexen l' oasis admirable en las etats de ferro y de las lluitas de la Etat mitja, extenent son esplendor y allunyant las ombras de aquells temps, entre las quals se escoltaren las veus de Abelard, de Aquino, de Lanfranc y de Lull.

Al entrar en Catalunya la brisa embaumada de la poesia Provençal se trasformá en las voras del Llobregat y al aixecar els esguard sobre la garrida terra de Espanya descubrí una altra llum, qu' enlluernava desde los murs de Córdoba y s' escoltaren al mateix temps els cants planydors, mes reblits de bravura del felibre catalá en sa dolça melengia y el cant biblich del fill del Orient.

¿Cóm us habian de mancar poetas, Senyors, cuan nostros avis veigeren caminar als heroes d' aquesta

terra y sos germans d' Aragó á las terras glorificadas per Homero, per Leonidas y per Platon, pera fer repetir sobre la Creu de Santa Sophia lo crit de viaferro del nostres conqueridors? ¿Cóm us han de mancar poetas, si cada fulla de la vostra historia es un capitol d' una gran Epopeya dels héroes de la Religió y de la Patria? ¿Cóm us han de mancar poetas, si la vostra activitat comercial é industrial desplega la vida de l' inteligencia, estimulántla en totas las esferas pera donarla vostra energia y vostra perseverancia? Barcelona! Barcelona! Ciutat dels monuments, dels records, de l' historia y de las tradicions; sias sempre la perla preada del Mediterrani, com jo desitjo que Valencia sia la teua germana ben volguda y ben estimada rival, cóm ne era cuan la vostra raça qu' es la nostra, aixecava la cara enfront de las poderosas Genova, Venecia y Amalfi. ¿Cuánta grandesa en la mar, en la terra, en las lleys, en las costums y en la llengua! ¿Quina historia que s' comensa en la figura de Carlo Magno y passa per lo Corpus de sanch y acaba en l' immortal siti de Girona! Escrits están els noms de tants pensonatjes, mes elevats que els Nibelunchs, y escritas admirables historias que parteixen desde els camps de batalla y acaban en las talladas agullas del venerable Montserrat.

Molt be feu, Senyors del gran Municipi de Barcelona, dignes hereus dels vostres immortals Concellers, de alentar ab vostres premis y ab vostra protecció á aquesta juventut escullida, que s' encarrega de plorar las vostras desgracias, de cantar las vostras glorias y de cridar dels sepulcres de pedra las ombras del vostres avis. Molt be feu, Senyors que formeu la Diputació provincial, record de nostras Generalitats del Regne, en associarvos al Municipi pera conservar

aquesta llengua patria, vigorosa, robusta, abundant y venerable per la seua antigüetat, pera que no s' perdi en la profon turbació de nostre segle y pera guardar lo respecte degut á la memoria dels nostres pares, als héroes de la nostra historia y als genis que brillaren per sa fé y per son talent Molt bé feu també, Senyors que representeu aquí l' autoritat suprema y vosaltres tots los que honreu aquesta festa ab vostra presencia, en contribuir á donar esplendor á aquest acte tan solemne que caracteriza perfectament la gran civilisació del poble Catalá. Tots habeu merescut bé de la patria y de las lletras.

Y vos, Senyora, que vos honreu y nos honreu en aquest acte ab lo títol envetjat de Reina, pero Reina de la Pau, del sentiment y de la inspiració, Reina que ofereix la serenitat del cel de la poesia y de la gloria, y Reina, que reb lo vassallatge del geni entre la armonía dels cants, y vosaltres, Senyoras, que sabeu sentir, que sabeu pregar y que sabeu estimar, y que representeu aquí l' amor de la mare, l' amor de l' esposa y l' amor de la filla; vosaltres sou la font de l' inspiració y del consol, porque vosaltres recordeu lo conjunt de tots los amors recullits y santificats al peu de la creu y sobre el altar sangrient del Calvari. Rebeu de las meuas mans tremolosas l' homenatge de agrahiment per haber prestat á nostra reunió l' espléndida atmósfera que rodeja vostra bellesa, fentnos respirar un aura de dolç benestar; persuadidas de que pera l' humanitat y pera els poetes sobre tot, vosaltres sereu sempre la vida, l' consol, la felicitat y l' inspiració.

¡Honra, donchs, als fills predilectes del geni!!!
¡Gloria á Barcelona! ¡Gloria á Catalunya!

HE DIT.

